

РЕШЕНИЕ

№ 2590

гр. София, 18.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 13.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **11055** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. с чл.198 ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържане под стража (ЗИНЗС).
Образувано е по жалба на лишения от свобода К. П. С., изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в Затвора– [населено място] с искане за прогласяване нищожността на Заповед №5/23.06.2020г., издадена от иф началник на затвора [населено място]– инспектор Р. Д., с която заповед на основание чл.198, ал.4 от ЗИНЗС е отказано на лишения от свобода К. П. С., изтърпяващ наказание доживотен затвор, да бъде преместен в общи помещения, с други лишени от свобода.
В жалбата се твърди, че оспорената заповед е издадена в нарушение на императивните изисквания. Липсвали мотиви, а изложените такива били бланкетни. Неспазването на чл.59, ал.1 АПК водило не само до незаконосъобразност на акта, но и до нищожност. Позовава се на ТР №4/2004 г. на ОС на ВАС. Освен това не била спазена формата на акта, както и била налице ненадлежност при оправомощаването на органа. Предвид това релевира, че заповедта е издадена от некомпетентен орган. Отделно от това липсвали и фактически основания в акта. Не било посочено пред орган и в какъв срок може да се обжалва заповедта.
В съдебно заседание, жалбоподателят лично и чрез процесуален представител поддържа жалбата и моли съда да я прогласи за нищожна. Претендира разности, съгласно списък. Подробни аргументи са развити в писмена защита.
Ответникът- Началникът на Затвора- С. представя административната преписка по издаване на обжалваната заповед. В съдебно заседание чрез процесуален

представител оспорва жалбата като неоснователна, както и счита, че е отпаднал правния интерес от оспорване поради наличие на последваща заповед, с която лишеният от свобода е преместен в общите помещения.

Като взе предвид становището на страните и прецени по отделно и в съвкупност доказателствата и разпределението на доказателствената тежест, въз основа на приложимите правни норми, Съдът достигна до следните фактически установявания: Няма спор, че жалбоподателят К. П. С. е осъден за извършено престъпление по чл.116 от НК с влязла в сила присъда по нохд № 75/99г. на Окръжен съд– Пловдив на „доживотен затвор“, което наказание изтърпява от 06.11.2007г. в Затвора -гр.С. в 01 група. От 16.09.2015г. режимът на изтърпяване на наказанието му е заменен на строг режим.

На 23.06.2020 г. е изготвен Доклад на ИСДВР- Ц., в който е изразено мнение, че от една страна се наблюдава позитивна линия в поведението на К. С., участва в религиозни беседи и курсове, посещава клуба, като активно се включва в груповите занимания, изработва декоративни яйца и гоблени, но от друга- тенденциите в поведението на жалбоподателя са непостоянни. В същия доклад е посочено, че цикличността в поведението му е показател за това, че не са настъпили трайни промени в нагласите и уменията за мислене. Корекционният подход продължава по насока законосъобразно поведение, спазване на режимните изисквания и промяна уменията за мислене и нагласите.

Видно от Становище от същата дата- 23.06.2020 г. на НС СДВР- Г. относно прилагането на чл.198, ал.4 ЗИНЗС спрямо л.св. К. С. и извеждането му в общи помещения с останалите лишени от свобода, е изразено отрицателно такова, като са изложени подробни мотиви. Във връзка с отчетени позитивни промени, оценката на риска от рецидив е редуцирана до 68 т.- среден риск. Същевременно, е отразено, че поведението на л.св. С. се характеризира с нисък фрустрационен праг на толерантност, което може да доведе до междуличностни конфликти с останалите лишени от свобода. Изведен е извод, че личностовият потенциал на С. следвало да се развива по посока изграждане на социално- приемливи модели за себеутвърждаване и реакции при провокации, предвид констатираната импулсивност, която при различни ситуации би могла да доведе до ескалиране на напрежение и конфликтни ситуации с другите лишени от свобода, като липсвала пречка да бъде разгледано прилагането на чл.198, ал.4 ЗИНЗС спрямо него на по- късен етап.

Със Заповед №5/23.06.2020г., издадена от иф началник на затвора [населено място]–инспектор Р. Д., на основание чл.198, ал.4 от ЗИНЗС е отказано на лишения от свобода К. П. С., изтърпяващ наказание доживотен затвор, да бъде преместен в общи помещения, с други лишени от свобода.

Приложена по делото е административната преписка и допълнително ангажираните писмени доказателства. Видно от Заповед №1 от 16.02.2022 г. лишеният от свобода К. С. е преместен в общи помещения с други лишени от свобода.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл.149, ал.5 от АПК административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожността им без ограничение във времето. Съгласно Тълкувателно решение №3/2013г. на ВАС по т.д.№1/2012г. при оспорване на административните актове с искане за обявяване на нищожност правният интерес за

оспорвания следва да се преценява към момента на подаване на жалбата. В конкретния случай за жалбоподателя К. С. е налице правен интерес, тъй като с оспорената Заповед № 5/23.06.2020г. на ИФ Началника на Затвора С. му е отказано да бъде преместен в общи помещения. Същата заповед не е била предмет на съдебен контрол, относно нейната законосъобразност. Връчена е на К. С. на 30.06.2020г. и не е оспорена от него в законния 14- дневен срок или в сроковете по чл.140 от АПК. Предвид изложеното жалбата е процесуално допустима, като не е отпаднал правния интерес въпреки наличието на последващата заповед, която е издадена след повече от 1 година и половина, след извършена последваща преценка относно наличие на обстоятелствата по чл.198, ал.4 ЗИНЗС.

Жалбата е неоснователна.

Доколкото в АПК не съществуват изрично формулирани основания за нищожност на административните актове, теорията и съдебната практика /напр. Решение № 2742 от 24.02.2012 г. на ВАС по адм. д. № 6335/2011 г./ са възприели критерия, че такива са петте основания за незаконосъобразност по чл. 146 АПК, но тогава, когато нарушенията им са особено съществени. Нищожен е само този акт, който е засегнат от толкова съществен порок, че актът изначално, от момента на издаването му не поражда правните последици, към които е насочен. Съобразно това и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове, теорията е изградила следните критерии, кога един порок води до нищожност и кога същият води до унищожаемост: 1). Всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта; 2). Порокът във формата е основание за нищожност, само когато е толкова сериозен, че практически се приравнява на липса на форма и оттам- на липса на волеизявление; 3). Съществените нарушения на административно-производствените правила са основания за нищожност, също само ако са толкова съществени, че нарушението е довело до липса на волеизявление (например- поради липса на кворум); 4). Нарушенията на материалния закон касаят правилността на административния акт, а не неговата валидност, поради което нищожен би бил на посоченото основание само този акт, който изцяло е лишен от законова опора- т. е. не е издаден на основание нито една правна норма и същевременно засяга по отрицателен начин своя адресат. Само пълната липса на условията или предпоставките, предвидени в приложимата материалноправна норма, и липсата на каквото и да е основание и изобщо на възможност, за който и да е орган да издаде акт с това съдържание би довело до нищожност на посоченото основание; 5). Превратното упражняване на власт е порок, водещ до незаконосъобразност като правило и само ако преследваната цел не може да се постигне с никакъв акт, посоченият порок води до нищожност.

На първо място, като безспорен критерий за нищожност, е очертана липсата на компетентност на административния орган да издаде акта. Компетентността на административния орган представлява кръга от въпроси от сферата на изпълнителната власт, които той едновременно е овластен и задължен да решава. Конституцията на Република България и АПК прогласяват принципа на законоустановеност на компетентността на административните органи. Те могат да действат само въз основа на закона и в рамките на правомощията си, а актовете и действията им извън тях са винаги нищожни- не пораждат правни последици. В Тълкувателно решение № 2/91 г. на ОСГК на Върховния Съд е посочено, че „всяка некомпетентност води до нищожност”.

По отношение на компетентността на издателя на конкретния административен акт:

Оспорената заповед е издадена от ИФ Началник на Затвора– [населено място]– инспектор Р. Д.. Съгласно чл.198, ал.4 от ЗИНЗС поставените на строг режим осъдени на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна може да се настаняват с мотивирана заповед на началника на затвора в общи помещения с останалите лишени от свобода и да участват във всички дейности заедно с тях. Т.е. според цитираната правна норма началникът на затвора е компетентния орган да издаде административният акт. Съгласно Заповед № Л-183/15.06.2020г. Началникът на Затвора [населено място]- старши комисар Д. Т. е наредил на инспектор Р. Д. да изпълнява функциите на „Началник на затвора в [населено място] I-ва категория“ за периода 22.06.2020г. до 26.06.2020г., включително, поради ползване на платен годишен отпуск на Т., разрешен със Заповед № Л-2498/19.06.2020г. на Главен директор на ГД“Изпълнение на наказанията“. Предвид това съдът намира, че оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган при условията на заместване, през което време началникът на затвора е бил в законоустановен отпуск. Налице е изричен акт за заместване- Заповед № Л-183/15.06.2020г. на Началника на Затвора [населено място] и обективна невъзможност на титуляра на компетентността да я упражнява- а именно ползване на платен отпуск. Всъщност, ИФ означава изпълняващ функциите началник на затвора. Съгласно чл.15 ал.1 т.8 от ЗИНЗС началникът на затвора изпълнява функциите, възложени му с този закон или със заповед на министъра на правосъдието или на главния директор на ГД“ИН“. С оглед на това, оспореният акт е издаден от компетентен орган в пределите на неговата законова компетентност по място, време и степен, а доводите на жалбоподателя в тази насока се явяват неоснователни.

По отношение на формата на акта- Заповедта е издадена в писмена форма, с необходимото за административния акт съдържание. В обстоятелствена част на заповедта са посочени фактическите и правни основания, документите от които са установени, въз основа на които е направен извода и е формирана разпоредителната част, че лишения от свобода К. П. С. не следва да бъде преместван в общи помещения с други лишени от свобода. В оспорения акт не е посочено, дали същият подлежи на обжалване, пред кой орган и в какъв срок, но с оглед значението за защита на накърнените права на жалбоподателя е санкционирано изрично с удължения срок на оспорване по чл.140 от АПК, поради което не може да се отрази на валидността и законосъобразността на акта.

Неоснователни са възраженията в жалбата за липса на мотиви. В акта е посочено, че наложеното наказание все още не е дало своя коригиращ ефект в необходимата степен, като в момента с осъдения се работи в посока на изграждане на социални приемливи модели на поведение. Посочено е още, че е необходимо да бъде стабилизирано поведението му, като няма пречка в бъдеще при трайно изразена положителна тенденция да бъде преместен в общи помещения с останалите лишени от свобода. Освен това в акта органа се е позовал на становище на НС СДВР, както и данните съдържащи се в досието на л.св.. Както многократно е сочено и в константната съдебна практика, мотивите на административният акт, могат да се съдържат в друг акт, предхождащ оспорения. В конкретния случай административният орган се е позовал именно на изготвено становище на НС СДВР, което от своя страна се основава и на посочения по- горе доклад, в които е изразено отрицателното си мнение за преместването на жалбоподателя в общи помещения с други лишени от свобода. Предвид това, доводите на жалбоподателя са

несъстоятелни.

На следващо място, съществените нарушения на административнопроизводствените правила са основания за нищожност само, в случай че нарушението е довело до липса на волеизявление. В процесния казус, в хода на административното производство не са допуснати такива съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да водят до нищожност на акта. От административния орган е направено валидно писмено волеизявление на основание чл.198, ал.4 от ЗИНЗС. Видно от текста на цитираната разпоредба законодателят е предвидил възможност за поставените на строг режим осъдени на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна да могат да бъдат настанявани с мотивирана заповед на началника на затвора в общи помещения с останалите лишени от свобода и да участват във всички дейности заедно с тях. Безспорно е, че жалбоподателят е поставен на строг режим и наличието на тази предпоставка е налице. В изключителна компетентност и при условията на оперативна самостоятелност началникът на затвора може да разпорежда настаняването на осъдени на доживотен затвор и при строг режим да бъдат настанени в общи помещения. Отказът на началника на затвора [населено място] в конкретния случай не е произволен, а както вече бе посочено, въз основа на обективни факти и обстоятелства. В неговите правомощия е да извърши преценка следва ли лишения от свобода да бъде настанен в общи помещения. От съдържанието на чл.198, ал.4 от ЗИНЗС, се извежда изводът, че законът дава право на административния орган да извърши преценка по целесъобразност за настаняване на поставените на строг режим осъдени на доживотен затвор предвид записаното, че „може да се настанят“, което не задължава административният орган при наличие на посочените предпоставки да настанява лишените от свобода и осъдени на „доживотен затвор“ в общи помещения.

Законодателят изисква наличие на конкретни формални предпоставки във връзка с режима на изтърпяване на наказанието „доживотен затвор“, но е предоставил правомощие при тези предпоставки административният орган да прецени доколко с оглед поведението на лишения от свобода, риска от рецидив и целите на наказанието, това преместване в общи помещения е целесъобразно. Преценката кое поведение представлява достатъчна и основателна предпоставка за настаняване в общи помещения с други лишени от свобода, е предоставена на административния орган. Административният орган действа в условията на оперативна самостоятелност, съобразно формираното у него вътрешно убеждение. Преценява на първо място наличието на предпоставките за това – а именно изтърпяване на наказанието „доживотен затвор“ при строг режим, и след това по целесъобразност- с оглед поведението на лишения от свобода, която преценка от своя страна не подлежи на съдебен контрол, предвид на което се явяват неоснователни доводите на оспорващият относно определянето от административният орган на риска, на взетите предвид обстоятелства и анализа на същите. В този смисъл е и трайната практика на ВАС на РБ по тълкуване и прилагане на закона Решение № 4199 от 11.04.2016 г. на ВАС по адм. д. № 10460/2015 г., Решение № 7995 от 10.06.2013 г. на ВАС по адм. д. № 3391/2013 г./.

В случая административният орган е отчетел поведението на жалбоподателя, като цяло по време на изтърпяване на наказанието и е стигнал до извод, че е необходимо да бъде стабилизирано поведението на С., като няма пречка в бъдеще при трайно изразена тенденция да бъде постановено настаняването му в общи помещения с останалите

лишени от свобода. Тази преценка е по целесъобразност и съответното решение е на началника на затвора и същата е направена, като е постановен отказ, въпреки отчетените положителни тенденции /посочени по- горе/.

При така изложеното, настоящият съдебен състав намира, че е налице материално основание за издаване на акта и като се отчете, че служебната проверка не установи нарушение на основни принципи, намира, че Заповедта, като издадена от компетентен орган и в изискуемата от закона форма е действителен административен акт. По изложените съображения жалбата следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора на основание чл.143, ал.3 от АПК разноски се дължат на ответника, които са своевременно заявени в минимален размер. На основание чл.78, ал.8 от ГПК във връзка с чл.36 от Закона за правната помощ следва в полза на ГД“Изпълнение на наказанията“– МП- Затвора–гр.С. да бъдат присъдени разноски в минимален размер– 100 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на лишения от свобода К. П. С., изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в Затвора– [населено място] с искане за обявяване на нищожност на Заповед №5/23.06.2020г., издадена от иф началник на затвора [населено място]– инспектор Р. Д., с която на основание чл.198, ал.4 от ЗИНЗС е отказано на лишения от свобода К. П. С., изтърпяващ наказание доживотен затвор, да бъде преместен в общи помещения с други лишени от свобода.

ОСЪЖДА К. П. С., ЕГН [ЕГН], да заплати на ГД “Изпълнение на наказанията– МП– Затвора– [населено място] сумата от 100 /сто/ лева, разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване от страните в 14-дневен срок от съобщаването му пред Тричленен състав на Административен съд София-град.

СЪДИЯ: